

INFORMISANJE I IZVJEŠTAVANJE U POLICIJSKIM AGENCIJAMA

DOI: 10.70329/2744-2403.2025.5.10.6

Naučni članak

Doc. dr. Zoran Kovačević¹

Doc. dr. Zoran Lakić²

Sažetak:

Izveštaji predstavljaju kompleksno izlaganje i prikaz rezultata i informacija analitičkog sagledavanja stanja bezbjednosti, pojava i događaja, preduzetih mjera i radnji, odnosno stepena realizacije programskih i planskih dokumenata iz rada službe. Pripadnici unutrašnjih poslova i rukovodioci nižeg nivoa imaju obavezu da pretpostavljenog starješinu ili lice koje on ovlasti izvještavaju o događajima, pojavama, podacima i operativnim saznanjima, preduzetim mjerama i radnjama, ostvarenim rezultatima i postignutim efektima u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti. U ovom radu obrađena je tema izvještavanja u policijskim agencijama, gdje su definisani pojam, ciljevi, vrste informisanja, izvori saznanja za krivična djela, na osnovu čega je izveden zaključak. U sklopu Informacije o stanju bezbjednosti u Bosni i Hercegovini za 2022. godinu koja je sačinjena u skladu sa Programom rada Ministarstva bezbjednosti BiH za 2023. godinu, te na osnovu raspoloživih podataka policijskih agencija BiH i u BiH i drugih nadležnih institucija, dostavljeni su statistički podaci o stanju opšteg kriminaliteta za pomenuti period kroz sistem informisanja i izvještavanja.

Ključne riječi: *Izveštaj, informisanje, kriminalitet.*

¹ Visoka poslovno tehnička škola Doboj. e-mail: zoran.kovacevic@dkpt.gov.ba

² Viktoria Internacionalni Univerzitet Mostar. e-mail: e-mail: zoran.lakic@viu.ba

1. Informisanje

1.1 Pojam, ciljevi i uslovi za informisanje

Informisanje predstavlja završnu funkciju u ciklusu procesa rukovođenja. To je komponenta kojoj rukovodni radnici moraju posvećivati punu pažnju. Zbog propusta na ovom planu, koji se najčešće odnosi na neblagovremeno informisanje, njihov rad se često ocjenjuje negativno, bez obzira na to koliko su im dobri operativni i drugi rezultati. Produkt takvog ponašanja je, nažalost, nedovoljno shvatanje značaja informisanja u procesu donošenja odluka, nemarnost, neposjedovanje adekvatne i ispravne tehnike za prenos informacija i drugi razlozi. Pod informisanjem se podrazumijeva razmjena obavještenja. Ta razmjena može se vršiti između subjekata u okviru jedne organizacione jedinice ili između te organizacije i njenog okruženja. Unutrašnji poslovi su poslovi državne bezbjednosti, poslovi javne bezbjednosti i drugi unutrašnji poslovi. (Talijan, M, 2001).

Osnovni ciljevi informisanja u organima unutrašnjih poslova su: da se blagovremeno otkrivaju, prate kriminalne i druge socijalno-patološke djelatnosti, da se na vrijeme, potpuno i tačno informišu sve organizacione jedinice i njihovi radnici o bezbjednosnim pojavama i događajima ugrožavanja, kako bi se blagovremeno mogle preduzeti mjere za njihovo suzbijanje, da se obezbjedi pravovremena i sadržajna informisanost nadležnih političkih subjekata, državnih organa, pravnih lica i građana, radi preduzimanja adekvatnih mjera iz njihove nadležnosti, koje mogu pozitivno uticati na jačanje opšteg stanja bezbjednosti. Sastavni dijelovi bezbjednosnih informacija su bezbjednosni podaci. Pod bezbjednosnim podatkom podrazumijeva se saopštenje o činjenicama koje se odnosi na bezbjednosnu pojavu. Da bi ovi podaci bili u potpunosti upotrebljivi, oni moraju biti: provjereni blagovremeni i tačni. Iz samog cilja bezbjednosnog informisanja vidljivo je koliko je ono bitno, jer se na osnovu njega ponekad donose sudbinske odluke za jedan narod, čije posljedice mogu biti katastrofalne ukoliko informacije, odnosno podaci, ne ispunjavaju uslove iz prethodnog pasusa.

Takođe i prijetnje koje nisu stvarne često nemaju dovoljno konkretnih informacija, što usmjerava bezbjednosne resurse u pogrešnom pravcu (Lakić, Kovačević, 2025). Da bi cjelokupni bezbjednosno-informacioni sistem agencija za sprovođenje zakona u BiH bio uspješan na području Bosne i Hercegovine, uslov je da mora biti jedinstven. To podrazumijeva: da se prikupljanje, selekcija, odnosno klasifikacija, obrada, terminologija, prezentovanje i korišćenje podataka mora vršiti po jedinstvenog metodologiji, da su sve potrebne evidencije i obrasci utvrđeni po jedinstvenim principima, da se raspolaže jedinstvenim ili približno

istim tehničkim sredstvima koja treba da obezbijede pohranjivanje podataka, brzo pronalaženje i davanje informacija iz baze podataka na korišćenje svim korisnicima sistema pod jednakim uslovima i da je bezbjednosni sistem informisanja jedinstveno normativno regulisan.

Policijske strukture moraju voditi računa o tome da javnost nije samo zainteresovana za događaje koji su se zbili iz oblasti sigurnosti, nego i kako radi policija u rješavanju i rasvjetljavanju onih kriminalnih problema, za koje je javnost posebno zainteresovana, te mjesto i ulogu građana u cilju pružanja odgovarajuće pomoći. (Masleša, R, 1999).

1.2 Vrste informisanja

Cjelokupno informisanje u organima unutrašnjih poslova može se posmatrati prema dva osnova:

1. Prema subjektima, odnosno korisnicima, koje može biti: a) interno, koje se vrši u okviru Ministarstva, bez obzira na nivo i b) eksterno, koje se vrši prema državnim organima, pravnim licima i građanima izvan Ministarstva unutrašnjih poslova.
2. Prema hitnosti, odnosno načinu, koje može biti: hitno, tekuće, povremeno, statističko. a) Hitno izvještavanje Hitno izvještavanje obavlja se depešom ili na drugi pogodan način za teža krivična djela i bezbjednosne događaje od kojih mogu nastati teže posljedice po bezbjednost, na način kako je to predviđeno Instrukcijom MUP-a o hitnom, tekućem, povremenom i statističkom izvještavanju.

b) Tekuće izvještavanje Tekuće izvještavanje vrši se dostavljanjem pisanih informacija o jednom ili više bezbjednosnih događaja ili pojava, kao i o mjerama i aktivnostima koje su s tim u vezi preduzete.

c) Povremeno izvještavanje Povremeno izvještavanje obavlja se dostavljanjem povremenih analiza, informacija i izvještaja o događajima i pojavama po linijama rada (javni red i mir, saobraćaj i dr.).

d) Statističko izvještavanje Statističko izvještavanje u policiji vrši se dostavljanjem popunjenih i kontrolisanih podataka prema utvrđenim obrascima. Statistički obrasci dostavljaju se redovno i periodično za određene bezbjednosne događaje i pojave, odnosno aktivnosti policije. (Gaćeša, D, 1998).

2. Izvori saznanja za krivična djela organizovanog kriminala

Do informacije da je izvršeno neko krivično djelo iz oblasti organizovanog kriminaliteta, veoma je teško doći uopšte, a posebno kod onih kriminalnih djelatnosti iz oblasti privrednog i finansijskog kriminaliteta, krijumčarenja i nedozvoljene trgovine, korupcije i pranja novca. Kada je riječ o organizovanom nasilničkom kriminalitetu i terorističkim aktivnostima, onda su posljedice krivičnih djela uglavnom vidne, pa se preduzimaju radnje i mjere s ciljem otkrivanja učinilaca. Zbog toga je veoma bitno da policija i drugi nadležni organi blagovremenom primjenom adekvatnih kriminalističko-taktičkih metoda usmjere svoju djelatnost na otkrivanje i razobličavanje svih oblika organizovanog kriminaliteta u onim oblastima gdje indicije ukazuju na vršenje takve kriminalne djelatnosti.

Takođe i ostale službe sigurnosti imaju važnu ulogu u očuvanju ustavnog poretka, zaštiti građana i borbi protiv savremenih prijetnji, uključujući terorizam, organizovani kriminal i druge oblike ugrožavanja javne sigurnosti (Nemanja, D, 2025). Otkrivanje ovih krivičnih djela zahtijeva složeniji i kvalitetniji pristup u odnosu na ona krivična djela koja vrše pojedinci ili neorganizovane kriminalne grupe, jer treba identifikovati kriminalnu organizaciju, njene veze i uporišta i u daljem postupku otkriti učinioca i obezbijediti dokaze. Uspješna aktivnost policije i drugih nadležnih organa u otkrivanju ovih krivičnih djela prevashodno podrazumijeva i odgovarajući nivo poznavanja suštine organizovanog kriminaliteta, budući da se organizovana kriminalna djelatnost upravo i konkretizuje kroz određena krivična djela privrednog, opšteg, ekološkog i političkog kriminaliteta. Zbog toga metodika otkrivanja krivičnih djela organizovanog kriminaliteta ima određene specifičnosti koje proizlaze iz nužnosti prilagođavanja postojećih kriminalističkih metoda svim bitnim karakteristikama ovih vidova organizovane kriminalne djelatnosti, odnosno svojstvima konkretnih krivičnih djela, kako bi se lakše došlo do saznanja o njihovom izvršenju.

U prvoj fazi otkrivanja, naročito ako je kriminalna organizacija uspostavila određenu vezu sa državnim, političkim i drugim organima, teško je od bilo kojeg izvora sa sigurnošću očekivati da ukaže na postojanje svih elemenata organizovanog kriminaliteta. Čim postoje indicije, organ unutrašnjih poslova, odnosno policija, treba odmah, kroz vidove svoje operativne djelatnosti, nastojati da dođe do svih bitnih saznanja koja kazuju da je izvršeno neko od ovih krivičnih djela. U tom smislu bitno je pratiti i otkrivati i ostalu kriminalnu djelatnost, naročito one oblike kriminaliteta za koje postoji sumnja da će se u daljem razvoju kretati ka organizovanom kriminalitetu, u koju svrhu je potrebno vršiti i odgovarajuću analizu otkrivenih krivičnih djela. Posebnu teškoću u otkrivanju predstavljaju ona krivična djela organizovanog kriminaliteta gdje je već uspostavljena veza sa organima vlasti, državnim, političkim i drugim organima,

jer se informacije dobro čuvaju, s obzirom na obostranu opasnost od krivičnog progona svih učesnika u lancu organizovane kriminalne djelatnosti. U postupku obezbjeđenja dokaznog materijala od izuzetnog značaja su materijalni dokazi, s obzirom na to da su lični dokazi dosta rijetki i nepouzđani. (Kovačević, Z, 2017). Imajući u vidu sve rečeno, osnovni izvor saznanja za izvršena krivična djela organizovanog kriminaliteta jeste operativna djelatnost organa unutrašnjih poslova, odnosno policije. Pri otkrivanju ovih krivičnih djela informacije se ne mogu uspješno prikupiti samo na osnovu klasičnih izvora saznanja o izvršenom krivičnom djelu, već se moraju koristiti i specijalne istražne tehnike i drugi dozvoljeni, prethodno navedeni kriminalistički metodi.

Kriminalistička djelatnost treba da bude usmjerena i na kontrolu grupa i bandi koje su na putu da se razviju u organizovani kriminalitet. Pri otkrivanju ovih krivičnih djela policija primjenjuje kriminalističko-taktičke i kriminalističko-tehničke radnje i mjere kao i kod drugih krivičnih djela, i to: prikupljanjem prethodnih obavještenja, vođenjem informativnog razgovora, praćenjem, osmatranjem, provjerom, pregledom, uvidom u određenu dokumentaciju, provjerom alibija, utvrđivanjem identiteta, potražnom djelatnošću, kontrolom određenih kategorija lica, objekata i punktova, hemijskim klopama, poligrafskim testiranjem i slično. Za uspješno otkrivanje krivičnih djela organizovanog kriminaliteta nužna je primjena drugih metoda koji su namjenski predviđeni za otkrivanje ovih krivičnih djela, kao što su specijalne istražne tehnike, kontrolisana isporuka, sklapanje simulovanih pravnih poslova, prikriveni istražitelj i svjedok saradnik. Međutim, s istim ciljem policija treba da koristi i posebne operativne metode, kao što su operativne veze, čije informacije, iako imaju isključivo operativni karakter, predstavljaju značajan doprinos i relevantne indicije za dalji operativni rad na otkrivanju konkretnog krivičnog djela.

U određenim situacijama pojedine radnje dokazivanja, kao što su pretresanje, privremeno oduzimanje predmeta, vještačenje i prepoznavanje, takođe mogu doprinijeti otkrivanju nekog od krivičnih djela iz organizovane kriminalne djelatnosti kao i njegovom daljem razjašnjavanju i dokazivanju. Do saznanja da je izvršeno neko od krivičnih djela organizovanog kriminaliteta policija može doći i u toku rada po kriminalističkoj obradi po nekom drugom krivičnom djelu, o čemu se obavještava nadležna jedinica koja preduzima adekvatne kriminalističke metode na daljem razjašnjavanju djela i otkrivanju učinilaca. Kao izvor saznanja mogu da posluže neke spoljne manifestacije, koje kao indicije mogu da ukažu na osnove sumnje da je bogatstvo nekih lica posljedica materijalne koristi od vršenja krivičnih djela organizovanog kriminaliteta.

Činjenica je da se jedan broj ljudi u našoj zemlji naglo obogatio što je promijenilo način njihovog života, a građane posebno iritiralo i kod njih stvorilo nezadovoljstvo i izazvalo sumnju u zakonit način sticanja tog bogatstva. Ovakve

spoljne manifestacije mogu biti indicije, ali je bitno provjeriti i utvrditi da li su nastale bogaćenjem kroz kriminalnu djelatnost ili je ta imovina stečena na legalan način. Državni tužilac kroz svoja nova ovlašćenja, je mnogo više u situaciji da dođe do informacije o izvršenom nekom krivičnom djelu i da kriminalnu djelatnost policije usmjeri u pravcu otkrivanja i razjašnjavanja tog krivičnog djela, kao i cjelokupne kriminalne organizacije i posebno učinilaca krivičnog djela i da s tim ciljem preduzme odgovarajuće metode, prije svega radi obezbeđenja valjanih dokaza. Ostali organi nadležni za suzbijanje organizovanog kriminaliteta, naročito carinski i inspekcijski organi, takođe kroz svoju djelatnost mogu doći do saznanja da je izvršeno neko od ovih krivičnih djela i da u saradnji sa tužiocem i policijom preduzmu mjere na njegovom potpunom otkrivanju i utvrđivanju svih drugih bitnih činjenica. Ova saradnja je posebno značajna kada postoji sumnja da je kriminalna organizacija već uspostavila veze sa državnim i drugim relevantnim organima i time sebi obezbijedila odgovarajuću zaštitu, jer je policija, s obzirom na svoju stručnost i ovlašćenja u primjeni specijalnih metoda, najkompetentnija da utvrđuje i dokazuje postojanje jedne takve kriminalne sprege. U policijskoj organizaciji autoritet i odgovornost, a u skladu s visokim stupnjem formalizacije organizacijske strukture, normativno su formalizirani podzakonskim pravnim aktom (Krešimir, V, Slobodan, J, 2022).

Ostali izvori saznanja koji se pojavljuju kod drugih krivičnih djela, manje su izraženi kada je u pitanju otkrivanje krivičnih djela organizovanog kriminaliteta, što je i razumljivo s obzirom na sve prethodno iznete karakteristike ovih organizovanih oblika kriminalne djelatnosti. Međutim, ipak ne treba zapostaviti i značaj sredstava javnog informisanja, prijave preduzeća, organizacija, i nekih drugih pravnih lica, kao i anonimne i pseudonimne prijave, pri čemu ne treba apsolutno zapostaviti ni doprinos javnih pogovaranja. Dobijene informacije od navedenih subjekata mogu da ukažu na sumnju o postojanju pojedinih oblika organizovanog kriminaliteta u određenim sredinama, pa ih je potrebno stručno i adekvatnim kriminalističkim metodama provjeriti. Prijave građana takođe mogu biti izvor saznanja za izvršeno krivično djelo organizovanog kriminaliteta, ali se ono rijetko pojavljuje kada su u pitanju ovi vidovi kriminalne djelatnosti. To je i razumljivo jer građani teško dolaze do relevantnih saznanja o organizovanoj kriminalnoj djelatnosti, a ako raspolažu sa nekom informacijom, teško se odlučuju za neposredno prijavljivanje, upravo od straha da se u kasnijoj fazi krivičnog postupka pojave kao svjedoci, imajući u vidu poznate načine osvete i odmazde organizovanog kriminaliteta prema takvim licima i članovima njihove porodice. Logično se može pretpostaviti da će korišćenjem nove zakonske mjere zaštite svjedoka, do većeg izražaja doći i uloga građana kao izvor saznanja pri otkrivanju i dokazivanju organizovanog kriminaliteta, i kao svjedoka u krivičnom postupku u predmetima po krivičnim djelima iz ove oblasti. (Bošković, M, 2003).

3. Analiza imovinskih delikata za 2022. godinu

Iz Informacije o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini za 2022. godinu, vidljivo je da su imovinski delikti i dalje najzastupljeniji oblik opšteg kriminaliteta. Na osnovu podataka Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske broj evidentiranih krivičnih djela opšteg kriminaliteta (5.748 KD) je u padu za 2,9% u odnosu na uporednu godinu.

Tabela br.1. Statistički pokazatelji imovinskih delikata³

r.b..	Opšti kriminalitet	2022.	2021.	+ - %
1.	Br evidentiranih KD opšteg kriminaliteta	5.748	5.922	-2,9
1.1.	Broj krivičnih djela po poznatom počiniocu	3.113	2.927	6,4
1.2.	Broj krivičnih djela po NN počiniocu	2.635	2.995	-12,0
2.	Broj podnesenih izvještaja tužilaštvu	5.061	5.100	-0,8
3.	Broj prijavljenih lica	5.425	5.212	4,1
	- maloljetnici	153	142	7,7
	- povratnici	1.509	1.681	-10,2
4.	Broj rasvijetljenih KD po NN	1.920	2.227	-13,8
4.1.	od počinjenih u toku godine	1.789	2.063	-13,3
4.2.	iz prethodnih godina	131	164	-20,1
5.	Pričinjena materijalna šteta u KM	9.760.782	8.602.555	13,5
	Koeficijent ukupne rasvijetljenosti (%)	85,6	84,7	
	Koeficijent rasvijetljenosti po NN (%)	69,4	70,5	

Tužilaštvima je podneseno 5.061 izvještaja o počinjenim krivičnim djelima opšteg kriminaliteta (manje za 0,8%) i prijavljeno je 5.425 lica (više za 4,1%), od kojih su 153 maloljetnika i 1.509 povratnika. Broj maloljetnika je veći za 7,7%, a broj povratnika za 10,2% manji u odnosu na uporednu 2021. godinu. Od ukupnog broja počinjenih krivičnih djela opšteg kriminaliteta (5.748), policijski službenici su u 109 slučajeva lišili slobode počinioc u toku ili neposredno nakon izvršenog KD. Prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske imovinska krivična djela (2.757 KD) su u padu za 10,4%. Od težih imovinskih

³ Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini za 2022. godinu, Ministarstvo bezbjednosti BiH, Sarajevo, 2023.

KD smanjen je broj KD Teška krađa za 16,4%, dok je broj KD Razbojništava povećan 15 KD (ili za 71,4%). Broj KD u vezi sa otuđenjem vozila smanjen je za 17,9%. Koeficijent ukupne rasvijetljenosti KD u vezi sa otuđenjem motornih vozila iznosi 70,8%, a koeficijent po NN 67,4%.

4. Zaključak

Nakon sprovedenog istraživanja možemo reći da se putem djelatnosti izvještavanja i informisanja ostvaruje razmjena informacija kojima se daje «životna energija» sistemu unutrašnjih poslova kao ljudskim potrebama i tvorevinama. Imajući u vidu naprijed navedeno, a u cilju uspješnije borbe protiv krivičnih djela opšteg i organizovanog kriminaliteta, te stavljanja u funkciju određenih nedostataka čija će se funkcionalnost ubuduće dopunjavati i usavršavati, za početnu osnovu predlažem sljedeće okvirne smjernice rada:

- Sačiniti dijagram toka rasvjetljavanja krivičnog djela, radi preglednosti za postupanje u preduzimanju mjera i radnji i sa dijagramom obezbijediti sve dežurne službe u Policijskim upravama, odnosno policijskim stanicama.
- Da se dežurne službe policijskih stanica obezbjede tablicom pitanja, sačinjenom na osnovu devet zlatnih pitanja kriminalistike, za prikupljanje podataka prilikom zaprimanja prijave i prikupljanja podataka sa lica mjesta. Tablica pitanja da bi bila u funkciji treba biti pripremljena i na upotrebi u dežurnoj službi i da bude dovoljno iscrpna i tako sistematizovana da omogućiti da onaj koji prijavljuje događaj, odgovaranjem na postavljena pitanja daje što više podataka.
- Da se uspostavi brzi izlazak i postupanje na mjestu izvršenja krivičnog djela sa ciljem očuvanja nepromijenjenog stanja na licu mjesta, zaticanja očevidaca, pa i osumnjičenog, te da se uspostavi operativnost koja podrazumijeva dobru informisanost i vladanje situacijom (utvrditi da li se radi o krivičnom djelu i kakvom, slučaj - zades, prekršaj, disciplinska krivica, ili građansko-pravni delikt, ko je izvršilac, opis izvršioca u koliko je nepoznat, vrijeme izvršenja, na koji način je izvršeno, koja sredstva su upotrebljena za izvršenje, opis vozila ako je korišteno u izvršenju i udaljilo se sa lica mjesta, da li je bilo saučesnika i njihova uloga, zašto je krivično djelo izvršeno - motiv izvršenja, ako je koristoljublje - otuđeni predmeti i opis, identitet žrtve ili oštećenog i koji objekat je napadnut), i to u što kraćem vremenu prenositi dežurnoj službi, da bi se ti operativni podaci koristili u sprovođenju mjera i radnji na terenu radi hvatanja izvršilaca.

O značaju brzog izlaska na lice mjesta, nepromijenjenog stanja na licu mjesta, koji tragovi se na licu mjesta mogu pronaći i operativnost na licu mjesta, neophodno je kroz vidove radnih sastanaka podsjećati policajce.

- Da se dežurne službe policijskih stanica obezbjede topografskim kartama opština sa adekvatnom razmjerom, radi preglednosti terena i vladanja situacijom prilikom preduzimanja operativno-taktičkih mjera i radnji na terenu.
- Da se sagleda stanje opremljenosti policije sa vozilom koje se može koristiti za potjerom motorizovanih kriminalaca, radio i GPS uređajima i baterijskim lampama i da se iznađe način za snabdijevanje nedostataka, te isto da se izdejstvuje za operativne radnike koji rade u grupi po predmetima težih krivičnih djela.
- Da se održi sastanak na kojem će učestvovati radnici iz Odjeljenja kriminalističke policije, policijskih stanica, policijskih stanica za bezbjednost saobraćaja i Jedinice za podršku sa zadatkom iznošenja propusta u radu, dogovora i planiranja za postupanje u određenim situacijama, podjele i razrade konkretnih zadataka.
- Da se sačini plan angažovanja drugih agencija za sprovođenje zakona u BiH. Da se vrši blagovremeno raspisivanje potrage i objave.
- Da se koriste sredstva javnog informisanja za obavljanje dobro odmjerene informacije o izvršiocu koja daje široke mogućnosti da se javljanjem očevidaca događaja prikupe podaci o traženom izvršiocu i daje mogućnost svim dobronamjernim građanima da jave gdje se izvršilac nalazi.

Efikasan rad u obavljanju ovih akcija kao i blagovremenom izvještavanju ostavlja veoma povoljan utisak kod građana na rad policije i moć pravne države.

LITERATURA

1. Bošković, M. (2003). Transnacionalni organizovani kriminalitet. Beograd: Policijska akademija.
2. Gaćeša, D. (1998). Policija - nadležnost, organizacija, rukovođenje. Banja Luka: Glas Srpske.
3. Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini za 2022. godinu, Ministarstvo bezbjednosti BiH, Sarajevo, 2023.
4. Masleša, R. (1999). Policija organizacija i funkcionisanje u demokratskom društvu. Sarajevo: Fakultet kriminalističkih nauka.
5. Kovačević, Z. (2017). Kriminalistički aspekti istraživanja nedozvoljene proizvodnje i prometa opojnim drogama u Bosni i Hercegovini. Banja Luka: Nezavisni univerzitet.
6. Talijan, M. (2001). Rukovođenje unutrašnjim poslovima. Beograd: Viša škola unutrašnjih poslova.
7. Zakona o zaštiti tajnih podataka ("Službeni glasnik BiH" broj 54/05 i 12/09).
8. Zaštita i sigurnost, godina 5., broj 1. (2025).
9. Zaštita i sigurnost, godina 2., broj 2. (2022).

INFORMATION AND REPORTING IN POLICE AGENCIES

DOI: 10.70329/2744-2403.2025.5.10.6

Scientific Article

Doc. dr. Zoran Kovačević⁴

Doc. dr. Zoran Lakić⁵

Abstract:

Reports represent a complex presentation and display of results and information from analytical examination of the security situation, phenomena and events, measures and actions taken, i.e., the degree of implementation of program and planning documents from the service's work. Members of internal affairs and lower-level managers have the obligation to report to their superior officer or person authorized by them about events, phenomena, data and operational findings, measures and actions taken, achieved results and effects accomplished in performing duties within their jurisdiction. This paper addresses the topic of reporting in police agencies, where the concept, objectives, types of information, sources of knowledge about criminal offenses are defined, based on which a conclusion is drawn. Within the framework of the Information on the Security Situation in Bosnia and Herzegovina for 2022, which was prepared in accordance with the Work Program of the Ministry of Security of BiH for 2023, and based on available data from police agencies in BiH and other competent institutions, statistical data on the state of general crime for the mentioned period were provided through the information and reporting system.

Keywords: *Report, information, crime.*

⁴ Higher Business Technical School Dobož, email: zoran.kovacevic@dkpt.gov.ba

⁵ Victoria International University Mostar, email: zoran.lakic@viu.ba

1. Information

1.1 Concept, Objectives and Conditions for Information

Information represents the final function in the cycle of the management process. It is a component to which management personnel must pay full attention. Due to shortcomings in this area, which most often relate to untimely information, their work is often evaluated negatively, regardless of how good their operational and other results are. The product of such behavior is, unfortunately, insufficient understanding of the importance of information in the decision-making process, negligence, lack of adequate and correct techniques for information transfer and other reasons. Information is understood as the exchange of notifications. This exchange can take place between subjects within one organizational unit or between that organization and its environment.

Internal affairs include state security affairs, public security affairs and other internal affairs (Talijan, M., 2001).

The basic objectives of information in internal affairs bodies are:

- to timely detect and monitor criminal and other socio-pathological activities,
- to inform all organizational units and their employees in a timely, complete and accurate manner about security phenomena and threatening events, so that measures for their suppression can be taken in a timely manner,
- to ensure timely and substantive information to competent political subjects, state bodies, legal entities and citizens, in order to take adequate measures within their jurisdiction, which can positively influence the strengthening of the overall security situation.

Integral parts of security information are security data. Security data is understood as a notification about facts relating to a security phenomenon. For this data to be fully usable, it must be:

- verified
- timely and
- accurate.

From the very purpose of security information, it is evident how important it is, because decisions that are sometimes fateful for a nation are made based on it, the

consequences of which can be catastrophic if the information, i.e., data, does not meet the conditions from the previous paragraph. Also, threats that are not real often lack sufficient concrete information, which directs security resources in the wrong direction (Lakić, Kovačević, 2025).

For the entire security-information system of law enforcement agencies in BiH to be successful in the territory of Bosnia and Herzegovina, the condition is that it must be unified. This implies:

- that the collection, selection, i.e., classification, processing, terminology, presentation and use of data must be carried out according to a unified methodology,
- that all necessary records and forms are determined according to uniform principles,
- that unified or approximately the same technical means are available that should ensure data storage, quick finding and providing information from the database for use by all system users under equal conditions and
- that the security information system is uniformly normatively regulated.

Police structures must take into account that the public is not only interested in events that have occurred in the field of security, but also how the police work in solving and clarifying those criminal problems for which the public is particularly interested, as well as the place and role of citizens in providing appropriate assistance (Masleša, R., 1999).

1.2. Types of information

All information in internal affairs bodies can be viewed according to two bases:

1. According to subjects, i.e., users, which can be:

- a) internal, which is carried out within the Ministry, regardless of level and
- b) external, which is carried out to state bodies, legal entities and citizens outside the Ministry of Internal Affairs.

2. According to urgency, i.e., method, which can be:

- urgent,
- current,
- periodic,
- statistical.

a) Urgent reporting

Urgent reporting is carried out by telegram or in another suitable manner for more serious criminal offenses and security events from which more serious

consequences for security may arise, in the manner prescribed by the MUP Instruction on urgent, current, periodic and statistical reporting.

b) Current reporting

Current reporting is carried out by submitting written information about one or more security events or phenomena, as well as measures and activities taken in connection with them.

c) Periodic reporting

Periodic reporting is carried out by submitting periodic analyses, information and reports on events and phenomena by lines of work (public order and peace, traffic, etc.).

d) Statistical reporting

Statistical reporting in the police is carried out by submitting completed and controlled data according to established forms. Statistical forms are submitted regularly and periodically for certain security events and phenomena, i.e., police activities (Gaćeša, D., 1998).

2. Sources and knowledge about organized crime offense

It is very difficult to obtain information that an organized crime offense has been committed at all, especially in the case of those criminal activities in the field of economic and financial crime, smuggling and illicit trade, corruption and money laundering. When it comes to organized violent crime and terrorist activities, then the consequences of criminal offenses are generally visible, so actions and measures are taken with the aim of detecting perpetrators. Therefore, it is very important that the police and other competent authorities, through the timely application of adequate criminal-tactical methods, direct their activities towards detecting and exposing all forms of organized crime in those areas where indications point to the commission of such criminal activity. Also, other security services have an important role in preserving the constitutional order, protecting citizens and fighting against modern threats, including terrorism, organized crime and other forms of endangering public security (Nemanja, D., 2025).

Detecting these criminal offenses requires a more complex and higher quality approach compared to those criminal offenses committed by individuals or unorganized criminal groups, because it is necessary to identify the criminal organization, its connections and strongholds and in further proceedings to detect the perpetrator and secure evidence. The successful activity of the police and other competent authorities in detecting these criminal offenses primarily implies an appropriate level of knowledge of the essence of organized crime, since organized criminal activity is precisely manifested through certain criminal offenses of economic, general, environmental and political crime. Therefore, the

methodology of detecting organized crime offenses has certain specificities that arise from the necessity of adapting existing criminalistic methods to all essential characteristics of these forms of organized criminal activity, i.e., the properties of specific criminal offenses, in order to more easily obtain knowledge about their commission. In the first phase of detection, especially if the criminal organization has established a certain connection with state, political and other bodies, it is difficult to expect with certainty from any source that it will indicate the existence of all elements of organized crime.

As soon as there are indications, the internal affairs body, i.e., the police, should immediately, through the forms of its operational activities, try to obtain all essential knowledge indicating that one of these criminal offenses has been committed. In this sense, it is important to monitor and detect other criminal activity as well, especially those forms of crime for which there is suspicion that they will move towards organized crime in further development, for which purpose it is necessary to carry out an appropriate analysis of detected criminal offenses.

A special difficulty in detection is represented by those organized crime offenses where a connection with government authorities, state, political and other bodies has already been established, because information is well guarded, given the mutual danger of criminal prosecution of all participants in the chain of organized criminal activity. In the procedure of securing evidentiary material, material evidence is of exceptional importance, given that personal evidence is quite rare and unreliable (Kovačević, Z., 2017).

Bearing in mind everything stated, the basic source of knowledge about committed organized crime offenses is the operational activity of internal affairs bodies, i.e., the police. When detecting these criminal offenses, information cannot be successfully collected only on the basis of classical sources of knowledge about a committed criminal offense, but special investigative techniques and other permitted, previously mentioned criminalistic methods must also be used. Criminalistic activity should also be directed at controlling groups and gangs that are on the path to developing into organized crime.

When detecting these criminal offenses, the police apply criminal-tactical and criminal-technical actions and measures as with other criminal offenses, namely: by collecting preliminary information, conducting informative interviews, tracking, observation, verification, examination, inspection of certain documentation, verification of alibis, identification, search activities, control of certain categories of persons, facilities and points, chemical traps, polygraph testing and the like.

For the successful detection of organized crime offenses, the application of other methods specifically intended for detecting these criminal offenses is necessary, such as special investigative techniques, controlled delivery, conclusion of simulated legal transactions, undercover investigator and cooperating witness. However, with the same goal, the police should also use special operational methods, such as operational connections, whose information, although exclusively operational in nature, represents a significant contribution and relevant indications for further operational work on detecting a specific criminal offense.

In certain situations, individual evidentiary actions, such as searches, temporary seizure of items, expert examination and identification, can also contribute to the detection of some of the criminal offenses from organized criminal activity as well as its further clarification and proving. The police can also obtain knowledge that one of the organized crime offenses has been committed during work on criminalistic processing of another criminal offense, about which the competent unit is informed, which takes adequate criminalistic methods for further clarification of the offense and detection of perpetrators.

Some external manifestations can serve as a source of knowledge, which as indications can point to grounds for suspicion that the wealth of certain persons is a consequence of material gain from committing organized crime offenses. The fact is that a number of people in our country became suddenly wealthy, which changed their way of life, and particularly irritated citizens and created dissatisfaction among them and caused suspicion about the legal manner of acquiring that wealth. Such external manifestations can be indications, but it is important to verify and determine whether they arose from enrichment through criminal activity or whether that property was acquired legally.

The state prosecutor, through his new powers, is much more in a position to obtain information about a committed criminal offense and to direct the criminal activity of the police towards detecting and clarifying that criminal offense, as well as the entire criminal organization and especially the perpetrators of the criminal offense, and with that aim to take appropriate methods, primarily to secure valid evidence. Other bodies competent to suppress organized crime, especially customs and inspection bodies, can also obtain knowledge through their activities that one of these criminal offenses has been committed and, in cooperation with the prosecutor and the police, take measures for its complete detection and determination of all other relevant facts.

This cooperation is particularly significant when there is suspicion that the criminal organization has already established connections with state and other relevant bodies and thus secured appropriate protection, because the police, given

their expertise and powers in applying special methods, are most competent to determine and prove the existence of such a criminal connection. In the police organization, authority and responsibility, in accordance with the high degree of formalization of the organizational structure, are normatively formalized by a by-law legal act (Krešimir, V., Slobodan, J., 2022).

Other sources of knowledge that appear in other criminal offenses are less pronounced when it comes to detecting organized crime offenses, which is understandable given all the previously stated characteristics of these organized forms of criminal activity. However, one should not neglect the importance of mass media, reports from enterprises, organizations, and some other legal entities, as well as anonymous and pseudonymous reports, and the contribution of public discussions should absolutely not be neglected either. Information obtained from the mentioned subjects can point to suspicion about the existence of certain forms of organized crime in certain environments, so it is necessary to verify them professionally and with adequate criminalistic methods. Citizens' reports can also be a source of knowledge about a committed organized crime offense, but it rarely appears when it comes to these forms of criminal activity.

This is understandable because citizens have difficulty obtaining relevant knowledge about organized criminal activity, and if they have some information, they have difficulty deciding to report directly, precisely out of fear of appearing as witnesses in the later stage of criminal proceedings, bearing in mind the known methods of revenge and retaliation of organized crime against such persons and members of their families. It can be logically assumed that by using the new legal measure of witness protection, the role of citizens as a source of knowledge in detecting and proving organized crime will become more prominent, as well as witnesses in criminal proceedings in cases involving criminal offenses from this area (Bošković, M., 2003).

3. Analysis of property offenses for 2022

From the Information on the Security Situation in Bosnia and Herzegovina for 2022, it is evident that property offenses continue to be the most prevalent form of general crime. Based on data from the Ministry of Internal Affairs of Republika Srpska, the number of registered general crime offenses (5,748 CO) is down by 2.9% compared to the comparison year.

Table No. 1. Statistical indicators of property crimes⁶

No.	General Crime	2022.	2021.	+ - %
1.	Br evidentiranih KD opšteg kriminaliteta	5.748	5.922	-2,9
1.1.	Number of registered general crime offenses	3.113	2.927	6,4
1.2.	Number of criminal offenses by known perpetrator	2.635	2.995	-12,0
2.	Number of criminal offenses by unknown perpetrator	5.061	5.100	-0,8
3.	Number of reports submitted to prosecutor's office	5.425	5.212	4,1
	Number of reported persons	153	142	7,7
	- minors	1.509	1.681	-10,2
4.	Number of solved offenses by unknown perpetrator	1.920	2.227	-13,8
4.1.	From those committed during the year	1.789	2.063	-13,3
4.2.	From previous years	131	164	-20,1
5.	Material damage caused in KM	9.760.782	8.602.555	13,5
	Overall clearance rate (%)	85,6	84,7	
	Clearance rate by unknown perpetrator (%)	69,4	70,5	

A total of 5,061 reports were submitted to prosecutor's offices about committed general crime offenses (less by 0.8%) and 5,425 persons were reported (more by 4.1%), of which 153 were minors and 1,509 repeat offenders. The number of minors is higher by 7.7%, and the number of repeat offenders is lower by 10.2% compared to the comparison year 2021. Of the total number of committed general crime offenses (5,748), police officers deprived perpetrators of their liberty in 109 cases during or immediately after the committed offense. According to data from the Ministry of Internal Affairs of Republika Srpska, property criminal offenses (2,757 CO) are down by 10.4%. Among more serious property offenses, the number of aggravated theft offenses decreased by 16.4%, while the number of robbery offenses increased by 15 CO (or by 71.4%). The number of offenses related to vehicle misappropriation decreased by 17.9%. The overall clearance rate for offenses related to motor vehicle misappropriation is 70.8%, and the clearance rate by unknown perpetrator is 67.4%.

⁶ Information on the Security Situation in Bosnia and Herzegovina for 2022, Ministry of Security of BiH, Sarajevo, 2023.

4. Conclusion

After the conducted research, we can say that through the activities of reporting and information, an exchange of information is achieved that gives "vital energy" to the system of internal affairs as human needs and creations.

Bearing in mind the above, and with the aim of a more successful fight against general and organized crime offenses, and putting certain shortcomings into function whose functionality will be supplemented and improved in the future, I propose the following framework work guidelines as an initial basis:

- Create a flowchart for clarifying criminal offenses, for the sake of clarity in proceeding with measures and actions, and provide all duty services in Police Administrations, i.e., police stations, with the diagram.
- That the duty services of police stations be provided with a table of questions, prepared on the basis of the nine golden questions of criminology, for collecting data when receiving a report and collecting data from the crime scene. For the table of questions to be functional, it should be prepared and used in the duty service and should be sufficiently comprehensive and systematized to enable the person reporting the event, by answering the questions posed, to provide as much data as possible.
- To establish quick departure and action at the place of commission of the criminal offense with the aim of preserving the unchanged state at the crime scene, finding eyewitnesses, and even the suspect, and to establish operability that implies good information and control of the situation (determine whether it is a criminal offense and what kind, case - mishap, misdemeanor, disciplinary offense, or civil-legal offense, who is the perpetrator, description of the perpetrator if unknown, time of commission, in what manner it was committed, what means were used for commission, vehicle description if it was used in commission and left the crime scene, whether there were accomplices and their role, why the criminal offense was committed - motive for commission, if it was for gain - misappropriated items and description, identity of the victim or injured party and which facility was attacked), and to transmit this operational data to the duty service in the shortest possible time, so that this operational data can be used in implementing measures and actions in the field to capture perpetrators.

About the importance of quick departure to the crime scene, unchanged state at the crime scene, what traces can be found at the crime scene and operability at the crime scene, it is necessary to remind police officers through forms of work meetings.

- That the duty services of police stations be provided with topographic maps of municipalities with adequate scale, for the sake of terrain clarity and control of the situation when taking operational-tactical measures and actions in the field.
- To review the state of police equipment with vehicles that can be used for pursuit of motorized criminals, radio and GPS devices and battery lamps, and to find a way to supply deficiencies, and to obtain the same for operational workers working in groups on cases of more serious criminal offenses.
- To hold a meeting in which workers from the Criminal Police Department, police stations, traffic safety police stations and Support Unit will participate with the task of presenting shortcomings in work, agreements and planning for action in certain situations, division and elaboration of specific tasks.
- To prepare a plan for engaging other law enforcement agencies in BiH.
- To carry out timely issuance of search warrants and announcements.
- To use mass media to provide well-measured information about the perpetrator that provides wide opportunities for collecting data about the wanted perpetrator by eyewitnesses reporting events and gives all well-intentioned citizens the opportunity to report where the perpetrator is located.

Efficient work in carrying out these actions as well as timely reporting leaves a very favorable impression among citizens about police work and the power of the rule of law.

LITERATURE

1. Bošković, M. (2003). Transnational Organized Crime. Belgrade: Police Academy.
2. Gaćeša, D. (1998). Police - Jurisdiction, Organization, Management. Banja Luka: Glas Srpske.
3. Information on the Security Situation in Bosnia and Herzegovina for 2022, Ministry of Security of BiH, Sarajevo, 2023.
4. Masleša, R. (1999). Police Organization and Functioning in a Democratic Society. Sarajevo: Faculty of Criminal Sciences.
5. Kovačević, Z. (2017). Criminalistic Aspects of Investigating Illicit Production and Trafficking of Narcotic Drugs in Bosnia and Herzegovina. Banja Luka: Independent University.
6. Talić, M. (2001). Management of Internal Affairs. Belgrade: Higher School of Internal Affairs.
7. Law on Protection of Classified Information ("Official Gazette of BiH" No. 54/05 and 12/09).
8. Protection and Security, Volume 5, No. 1 (2025).
9. Protection and Security, Volume 2, No. 2 (2022).